საკონსულტაციო ტრენინგი

სავაჭრო და ალტერნატიული დაფინანსების ინსტრუმენტები

საქართველოს საბანკო პროდუქტების მიმოხილვა მცირე და საშუალო ბიზნესის მრჩევლებისთვის

ნაწილი I–II · 2026

სარჩევი

ორი ნაწილი, რვა პროდუქტი

ნაწილი I — დაფინანსების პროდუქტები

01 საბრუნავი კაპიტალის პროდუქტები

02 ფაქტორინგი

03 ლიზინგი

04 სახელმწიფო პროგრამები — EG და RDA

ნაწილი II — რისკის შემცირების პროდუქტები

05 აკრედიტივი (LC)

06 საბანკო გარანტიები

07 FX და საპროცენტო ჰეჯირება

08 საექსპორტო კრედიტის დაზღვევა

კონსულტანტის პრინციპი

დაიწყეთ **ფულადი ნაკადების პროფილის** ანალიზით — არა ყველაზე დაბალი რეკლამირებული განაკვეთით.

პროდუქტი უნდა მოერგოს დაფარვის წყაროს, ფულადი ნაკადის ხასიათს, ტრანზაქციის ტიპს, გირაოს პოზიციას, ვადასა და რისკის პროფილს.

01

ნაწილი პირველი

დაფინანსების პროდუქტები

საბრუნავი კაპიტალი · ფაქტორინგი · ლიზინგი · სახელმწიფო პროგრამები ·

საბრუნავი კაპიტალი

„პროდუქტების ოჯახი“, არა ერთი პროდუქტი

საუკეთესო პროდუქტი შეირჩევა საჭიროების მისადაგებით ფულადი ნაკადის პროფილთან, დაფარვის წყაროსთან, ვადასა და რისკთან.

- ვადიანი სესხი
- საკრედიტო ხაზი
- ბიზნეს ოვერდრაფტი
- მოკლევადიანი სესხი
- არაუზრუნველყოფილი სესხი
- დეპოზიტით უზრუნველყოფილი სესხი
- ფაქტორინგი
- მიწოდების ჯაჭვის დაფინანსება
- ვაჭრობის დაფინანსება

პროდუქტის ძირითადი კატეგორიები

პროდუქტი	საუკეთესო გამოყენება	რისკის / ფასის მამოძრავებელი
სტანდარტული საბრუნავი სესხი	ცნობილი თანხა, პროგნოზირებადი ციკლი	გირაო, ვადა, DSCR, ბრუნვა
საკრედიტო ხაზი	განმეორებადი, მერყევი მოცულობა	უტილიზაცია, განახლების რისკი
ბიზნეს ოვერდრაფტი	დღეების/კვირების ლიკვიდობა	ანგარიშის ბრუნვა, განულება
მოკლევადიანი სესხი	ერთი შეკვეთა, გადაზიდვა, ხელშეკრულება	ტრანზაქციის ხარისხი, მყიდველი
ფაქტორინგი	ადრეული ფული ინვოისებზე	მყიდველის ხარისხი, ინვოისი, რეგრესი
ვაჭრობის დაფინანსება	იმპორტ/ექსპორტის გადახდა და დოკუმენტები	ქვეყანა, კონტრაგენტი, FX, გადაზიდვა

პროდუქტის მისადაგების ლოგიკა

საკვანძო კითხვა	პროდუქტის მიმართულება
წინასწარ ცნობილია დაფინანსების საჭიროება?	**ვადიანი / მოკლევადიანი სესხი**
საჭიროება განმეორებადი და ციკლურია?	**საკრედიტო ხაზი**
დანაკლისი მხოლოდ დღეები/კვირებია?	**ბიზნეს ოვერდრაფტი**
არსებობს ფორმალური მისაღები ინვოისი?	**ფაქტორინგი**
მყიდველის მხრიდან მართული დამტკიცებული პროგრამა?	**რევერსიული ფაქტორინგი**
ეს იმპორტ/ექსპორტის ტრანზაქციაა?	**ვაჭრობის დაფინანსება**
გირაო სუსტია, ბრუნვა ძლიერი?	**არაუზრუნველყოფილი სესხი**

გადახდის გრაფიკის შერჩევა

ფულადი ნაკადის ნიმუში	სასურველი გრაფიკი	პროდუქტი
სტაბილური ყოველთვიური	ყოველთვიური	**ვადიანი / არაუზრუნველყოფილი სესხი**
სეზონური შემოსავალი	სეზონური / კვარტალური	**ვადიანი სესხი / აგროკრედიტი**
არარეგულარული, განმეორებადი ციკლი	მოქნილი აღება-დაფარვა	**საკრედიტო ხაზი**
მისაღები დებიტორული დავალიანება	ინვოისის დაფარვისას	**ფაქტორინგი**
დღეების/კვირების შუალედი	ავტომატური დაფარვა	**ოვერდრაფტი**
იმპორტ/ექსპორტის ციკლი	დოკუმენტური ციკლი	**ვაჭრობის დაფინანსება**

რისკისა და ფასის ფაქტორები

ფაქტორი	დაბალი რისკი / იაფი	მაღალი რისკი / ძვირი
გირაო	უძრავი ქონება, ნაღდი, ძლიერი გარანტია	სუსტი ან არ არსებობს
ვადა	ემთხვევა ფულის ციკლს	გრძელი ვადა მოკლე მარაგზე
ანგარიშის ბრუნვა	სტაბილური, ბანკისთვის ხილული	ნაღდი, არარეგულარული
DSCR	1.30x ზემოთ	1.10x ქვემოთ
FX შესაბამისობა	სესხის ვალუტა = შემოსავლის ვალუტა	USD/EUR სესხი, ლარის შემოსავალი
კონცენტრაცია	დივერსიფიცირებული მყიდველები	ერთი მყიდველი დომინირებს

ბაზრის მიმოხილვა

ბანკების შეთავაზებები

ბანკი	საბრუნავი კაპიტალის პროდუქტები / პოზიციონირება
თიბისი ბანკი	ბიზნეს სესხი, საკრედიტო ხაზი/ლიმიტი, ოვერდრაფტი, ფაქტორინგი, ვაჭრობის დაფინანსება; არაუზრუნველყოფილი 80 000 ₾-მდე.
ტერაბანკი	სრული ნაკრები. ლარი რეფ.+2.5% (13%-დან), USD 7%-დან, EUR 6%-დან.
პროკრედიტ ბანკი	საკრედიტო ლიმიტი/ხაზი, მოკლევადიანი, ECO, შეღავათიანი აგრო, EU4Business-EBRD, GEFF.
ბაზისბანკი	სტანდარტული ბიზნეს დაფინანსება
საქართველოს ბანკი	სტანდარტული ბიზნეს დაფინანსება;

საჯარო პირობები იცვლება — ტარიფები, საკომისიოები და გირაოს წესები დაადასტურეთ პირდაპირ ბანკთან.

ფაქტორინგი

დებიტორებზე დაფუძნებული დაფინანსება

მიმწოდებელი იღებს ნაღდ ფულს მანამ, სანამ მყიდველს გადახდის ვადა დაუდგება — მოთხოვნის ფაქტორზე გაყიდვით. დაფარვის წყარო: მყიდველის დროული გადახდა.

ეფუძნება ინვოისის ხარისხს, მყიდველის ხარისხსა და რეგრესის სტრუქტურას — არა მხოლოდ მსესხებელს.

მიმწოდებელი
ყიდის და გამოწერს ინვოისს

→

ფაქტორი
იხდის ადრეულ ფულს (ფასდაკლებით)

→

მყიდველი
იხდის ვადის დადგომისას ფაქტორს

ფაქტორის პლატფორმა (საქართველოს ეკონომიკის განვითარების კორპორაცია)

ფაქტორის რეესტრი (ორმგაგი ფაქტორის რისკის მართვა) - საჯარო რეესტრი

ეროვნული ბანკი

ფაქტორინგის ტიპები

ტიპი	როგორ მუშაობს
შიდა ფაქტორინგი	ინვოისი გაცემულია ადგილობრივ მყიდველზე.
ექსპორტის ფაქტორინგი (ორფაქტორიანი)	მოთხოვნა უცხოელი მყიდველისგან, გადახდამდე ლიკვიდობა.
იმპორტის ფაქტორინგი	მყიდველის მხარის მხარდაჭერა ფაქტორინგის ქსელის გავლით.
რეგრესის გარეშე	ფაქტორი იღებს მყიდველის საკრედიტო რისკს.
რეგრესით	მიმწოდებელი აანაზღაურებს, თუ მყიდველი არ იხდის.
რევერსიული	მყიდველის მართული პროგრამა დამტკიცებულ გადასახდელებზე.

ფაქტორინგი vs რევერსიული ფაქტორინგი

ფუნქცია	სტანდარტული ფაქტორინგი	რევერსიული ფაქტორინგი
ინიცირების მხარე	მიმწოდებელი	მყიდველი
დაფინანსების საგანი	მიმწოდებლის ინვოისი	მყიდველის დამტკიცებული გადასახდელი
რისკის ფოკუსი	მყიდველი/მიმწოდებელი + რეგრესი	მყიდველის გადახდისუნარიანობა
IFRS	ფასს 9 — აღიარების შეწყვეტა	ბასს 7 / ფასს 7 — გამჟღავნება

ფაქტორინგი

რეგრესი და IFRS აღიარება

გადამწყვეტი კითხვა (ფასს 9): გადაეცა თუ არა დებიტორული დავალიანების არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი?

რეგრესის უფლების გარეშე

ფაქტორი იღებს მყიდველის გადაუხდელობის რისკს.

→ აღიარების შეწყვეტა (ბალანსგარეშე); აუმჯობესებს ბერკეტისა და DSO კოეფიციენტებს.

რეგრესით

მიმწოდებელი ინარჩუნებს საკრედიტო რისკს.

→ დებიტ. დავალიანება რჩება, ფული აღირიცხება ავანსად; შინაარსით იგივეა, რაც სესხი.

ფაქტორინგის აღრიცხვა

გატარების მაგალითი — 100 000 ₺ ინვოისი

რეგრესის გარეშე

Dr · ფული	**90 000**
Dr · ფაქტორინგის ხარჯი	**10 000**
Cr · დებიტ. დავალიანება	**100 000**

→ არანაირი ვალი. ვალი/კაპიტალი უცვლელია.

რეგრესით

Dr · ფული	**95 000**
Cr · ფაქტორინგის ვალდებულება	**95 000**
დებიტ. დავალიანება რჩება	**100 000**

→ შინაარსით იგივეა, რაც სესხი.

ლიზინგი

აქტივებზე დაფუძნებული დაფინანსება

სალიზინგო კომპანია ყიდულობს კლიენტის შერჩეულ აქტივს და გადასცემს სარგებლობაში პერიოდული გადასახადის სანაცვლოდ. ფინანსური ლიზინგისას აქტივი ვადის ბოლოს კლიენტს გადაეცემა.

ეს არ არის საბრუნავი კაპიტალის პროდუქტი — ის **იცავს** საბრუნავ კაპიტალს, ხანგრძლივ აქტივებში ნაღდი ფულის ჩაკეტვის თავიდან აცილებით.

ლიზინგის ტიპები

ტიპი	რას აფინანსებს / გამოყენება
სტანდარტული ფინანსური ლიზინგი	მანქანები, აღჭურვილობა და საწარმოო აქტივები.
აწარმოე საქართველოს ლიზინგი	დასაშვები კაპიტალური ხარჯები EG-ს კვალიფიკაციით.
RDA შეღავათიანი აგროლიზინგი	სასოფლო ტექნიკა; სუბსიდია 9–12% + საშეღავათო პერიოდი.
გაყიდვა და იჯარით დაბრუნება	საკუთარი აქტივი იყიდება და ბრუნდება იჯარით — ლიკვიდობა.
სავაჭრო ლიზინგი	ძველი აქტივის გაცვლა ახლით ლიზინგის სტრუქტურაში.

ლიზინგი

ლიზინგი vs ბიზნეს სესხი

ფუნქცია	ლიზინგი	ბიზნეს სესხი
მთავარი მიზანი	კონკრეტული აქტივი	ფართო ბიზნეს საჭიროება
საკუთრება	სალიზინგო კომპანია — ვადამდე	მსესხებელი ფლობს
უზრუნველყოფა	დაფინანსებული აქტივი	უძრავი ქონება, გარანტია, დეპოზიტი
ეფექტური განაკვეთი (ტერა)	19% ₾ · 14% $ · 13% €	13% ₾ · 7.25% $ · 6.25% €

ლიზინგი ხშირად უფრო ძვირია განაკვეთით, მაგრამ შესაძლოა არ მოითხოვოს უძრავი ქონების გირაო.

ლიზინგი

როდის არის ლიზინგი შესაფერისი

კითხვა (თუ კი)	მიმართულება
დაფინანსება კონკრეტული აქტივისთვის?	**ლიზინგი შესაძლებელია**
აქტივი ქმნის შემოსავალს ან ამცირებს ხარჯს?	**ძლიერი ლიზინგის საქმე**
აქტივი იდენტიფიცირებადი, მოძრავი, დაზღვევადი?	**უფრო მიზანშეწონილი**
მსესხებელს აკლია უძრავი ქონების გირაო?	**ლიზინგი > საბანკო სესხი**
საჭიროა მარაგი, სახელფასო ან ლიკვიდობა?	**→ საბრუნავი კაპიტალი**

სახელმწიფოს მხარდაჭერილი დაფინანსება

ბანკები ამ მექანიზმებს იყენებენ SME-ს ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის გასაუმჯობესებლად — ჩვეულებრივი ანდერრაიტინგი + პროგრამის წესები.

Enterprise Georgia (EG)

საწარმოების შექმნის, გაფართოებისა და ხელახალი აღჭურვის მხარდაჭერა საბანკო სესხით ან ლიზინგით. დასაშვებია წარმოება, სასტუმროები, ტურიზმი, აგრო- და ეკოტურიზმი.

სოფლის განვითარების სააგენტო (RDA)

სოფლის მეურნეობის წარმოების, გადამუშავების, შენახვისა და ღირებულების ჯაჭვის ინფრასტრუქტურის დაფინანსება შეღავათიანი პირობებით.

სამი წესი, რომელიც უნდა გვახსოვდეს

01

ბანკი არის არხი

კლიენტი მიმართავს ბანკის მეშვეობით; ბანკი აფასებს კრედიტუნარიანობასა და უზრუნველყოფას.

02

პროგრამა განსაზღვრავს უფლებას

სუბსიდია, გარანტია ან თანადაფინანსება განისაზღვრება პროგრამის სპეციფიკური წესებით.

03

მხარდაჭერა ≠ დამტკიცება

სახელმწიფო მხარდაჭერა ეხმარება პროდუქტს, მაგრამ არ ცვლის ბანკის დამოუკიდებელ ანდერრაიტინგს.

Enterprise Georgia

სამი ძირითადი მექანიზმი

ბიზნეს უნივერსალი	საწარმოს შექმნა, გაფართოება და ხელახალი აღჭურვა. დასაშვები: წარმოება, სასტუმროები, ტურისტული მომსახურება, აგრო- და ეკოტურიზმი.
პროცენტის თანადაფინანსება	ეროვნული ბანკის რეფინანსირების ფორმულის საფუძველზე. სესხი/ლიზინგი **50 000 – 10 000 000 ₾** ; ≥ 50% კაპიტალურ ხარჯებზე.
საკრედიტო გარანტია	ძირითადი თანხის **80%-მდე** გარანტია; სესხი **50 000 – 5 000 000 ₾**; მაქს. ვადა 10 წელი.

სოფლის განვითარების სააგენტო · RDA

შეღავათიანი აგროკრედიტი და აგროლიზინგი

მხარდაჭერა: მეურნეობები, გადამამუშავებლები, საწყობები, სამაცივრე მეურნეობები, სათბურები, მეფუტკრეობა, სარწყავი/დრენაჟი და სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკა.

აგროლიზინგი ფარავს ტექნიკას, აღჭურვილობასა და ღირებულების ჯაჭვის ინფრასტრუქტურას — გადამუშავება, შენახვა, შეფუთვა.

20 000 – 1.5 მლნ ₾

ძირითადი საშუალებების სესხი

11% · 48 თვემდე

პროცენტის თანადაფინანსების ვადა

50%-მდე

მეორადი გირაო ძირზე

02

ნაწილი მეორე

რისკის შემცირების პროდუქტები

აკრედიტივი · საბანკო გარანტიები · საექსპორტო კრედიტის დაზღვევა · FX ჰეჯირება

აკრედიტივი · LC

ჯერ რისკის შემცირება, შემდეგ დაფინანსება

საბანკო გადახდის ვალდებულება სავაჭრო ოპერაციებში: ბანკი უხდის გამყიდველს, თუ წარდგენილი დოკუმენტები შეესაბამება LC-ს პირობებს — ინვოისი, სატრანსპორტო, შეფუთვის სია, დაზღვევა.

ყველაზე სასარგებლოა, როდესაც ტრანზაქცია:

- მსხვილი / მატერიალურია
- საერთაშორისოა
- დოკუმენტირებადია
- მხარეებს ჯერ არ აქვთ ნდობა

აკრედიტივის ძირითადი ტიპები

ტიპი	გამოყენება / ეფექტი
იმპორტ LC	მიმწოდებელი ეყრდნობა ქართული ბანკის ვალდებულებას.
ექსპორტ LC	მყიდველის ბანკის გადახდის გარანტია დოკუმენტებზე.
დადასტურებული LC	მეორე ბანკი ამატებს საკუთარ ვალდებულებას (ქვეყნის რისკი).
Sight LC	გადახდა შესაბამისი დოკუმენტების წარდგენისთანავე.
გადავადებული LC	მყიდველს დრო სჭირდება გადაზიდვის შემდეგ გადახდამდე.
ლოდინის (Standby) LC	სარეზერვო გადახდის/შესრულების უზრუნველყოფა — გარანტიასთან ახლოს.

SME-ს რისკი იცვლება საბანკო რისკით

ბანკი აანაზღაურებს ბენეფიციარს, თუ კლიენტი ვერ შეასრულებს ვალდებულებას — ეხმარება კონტრაქტების მოგებაში, ავანსების მიღებასა და ტენდერებში მონაწილეობაში.

გარანტიის ტიპი	დაფარული რისკი
ტენდერის გარანტია	პრეტენდენტი იხევს ან არ აწერს ხელს კონტრაქტს.
შესრულების გარანტია	კონტრაქტორი ვერ ასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას.
წინასწარი გადახდის	მიმწოდებელი იღებს ავანსს, მაგრამ ვერ აწვდის.
ხარვეზის (warranty)	დეფექტები საგარანტიო პერიოდში.
გადახდის გარანტია	მყიდველი არ იხდის შეთანხმებული პირობებით.
საბაჟო / NCTS	საბაჟო გადასახდელების ან სატრანზიტო ვალდებულების შეუსრულებლობა.

აკრედიტივი vs საბანკო გარანტია

ფუნქცია	აკრედიტივი	საბანკო გარანტია
მთავარი მიზანი	გადახდის უზრუნველყოფა დოკუმენტებით	გადახდის/შესრულების უზრუნველყოფა
ტიპიური ტრიგერი	შესაბამისი დოკუმენტების წარდგენა	ბენეფიციარის პრეტენზია შეუსრულებლობაზე
ტიპიური გამოყენება	საქონლის იმპორტ/ექსპორტი	ტენდერი, შესრულება, ავანსი, საბაჟო
SME-ს რისკი	დოკუმენტების შეუსაბამობა, ქვეყნის რისკი	მოთხოვნის რისკი, გირაო/ლიმიტი

დაცვა უცხოელი მყიდველის გადაუხდელობისგან

იცავს ექსპორტიორს კომერციული (გადახდისუუნარობა, დეფოლტი) და პოლიტიკური (გადარიცხვის შეზღუდვა, ომი, სანქციები) რისკებისგან.

საქართველოში ცალკე სტანდარტული საბანკო პროდუქტი არ არის — განიხილეთ ფაქტორინგთან / საერთაშორისო ფაქტორინგთან დაკავშირებულ რისკის შემცირების მექანიზმად.

სიტუაცია	რეკომენდებული მექანიზმი
ექსპორტი ახალ მყიდველზე შემდგ. გადახდის პირობით	**დაზღვევა ან საერთაშორისო ფაქტორინგი**
მყიდველი უარს ამბობს LC-ზე	**დაზღვეული დებიტორული დავალიანება**
ქვეყნის ან მყიდველის მაღალი რისკი	**დადასტურებული LC ან რეგრესის გარეშე ფაქტორინგი**

FX და საპროცენტო ჰეჯირება

რეალური რისკის დაცვა, არა სპეკულაცია

ჰეჯირება ამცირებს მომავალი ფულადი ნაკადების გაურკვევლობას — უცხოური მისაღები, იმპორტის გადასახდელი, FX სესხი ან მცურავი განაკვეთის სესხი. ის უნდა იცავდეს რეალურ რისკს.

01

ბიზნესს უნდა რომ ჩაკეტოს დღეს კურსი ცნობილი მომავალი ფულადი ნაკადისთვის?

02

მცურავი განაკვეთის ხარჯი ემუქრება თუ არა მარჟას, DSCR-ს ან სესხის დაფარვის შესაძლებლობას?

ჰეჯირება

ჰეჯირების პროდუქტები

პროდუქტი	რას აკეთებს	მთავარი შეზღუდვა
FX ფორვარდი	ფიქსირდება მომავალი კურსი თანხითა და თარიღით.	ბანკი მოითხოვს ლიმიტს/გირაოს.
FX ოფცია	უფლება (არა ვალდებულება) გაცვალოს კურსით.	პრემიუმ ღირებულება, შეზღუდული წვდომა.
საპროცენტო ჰეჯირება	მცურავი → ფიქსირებული ექსპოზიცია.	SME-ს —რეფინანსირება ხშირად უფრო პრაქტიკულია.

ჰეჯირება

FX ფორვარდის მაგალითი

ავეჯის იმპორტიორი 3 თვეში იხდის **100 000 $** -ს. შემოსავალი ლარშია; ეშინია ლარის გაუფასურების.

მიმდინარე კურსი (USD/GEL)	**2.695**
3-თვიანი ფორვარდი	**2.7171**

კურსის მატებისას → კომპანია დაცულია.

კურსის კლებისას → ვერ ისარგებლებს იაფი დოლარით.

ფიქსირებული ღირებულება

100 000 $ × 2.7171

271 710 ₾

ფორვარდი = რისკის შემცირება, არა მოგების სტრატეგია.

ჰეჯირება

უნდა გამოიყენოს თუ არა SME-მ ჰეჯირება

კითხვა	მოქმედება
არსებობს რეალური FX ექსპოზიცია?	**შეადგინეთ წმინდა ექსპოზიცია**
ექსპოზიცია ხელშეკრულებითია ან მაღალი ალბათობით?	**FX ფორვარდი (ან ნაწილობრივი)**
FX ემუქრება მარჟას ან DSCR-ს?	**ძლიერი ჰეჯის კანდიდატი**
შესაძლებელია ფასში გადატანა?	**ჯერ ბუნებრივი ჰეჯი**
თანხა ან დრო გაურკვეველია?	**ნაწილობრივი / საფეხურობრივი ჰეჯი**
მცურავი განაკვეთის სესხი არსებითია?	**სტრეს-ტესტი 100–300 bps**

შეჯამება

საკვანძო პრინციპები მრჩევლისთვის

01 შეუთავსეთ პროდუქტი დაფარვის წყაროს.

02 დაიწყეთ ფულადი ნაკადით — არა ყველაზე დაბალი განაკვეთით.

03 გამიჯნეთ ფაქტორინგი და რევერსიული ფაქტორინგი.

04 ნუ გამოიყენებთ ოვერდრაფტს მუდმივ კაპიტალად.

05 ნუ უგულებელყოფთ FX რისკს.

06 სახელმწიფო მხარდაჭერა არ ნიშნავს ბანკის დამტკიცებას.

დასკვნა

სწორი პროდუქტი = სწორი **დაფარვის წყარო** + სწორი **გრაფიკი** + მართული **რისკი**.